

## RIKSDAGENS SVAR 169/2010 rd

**Regeringens proposition med förslag till lag om centralmyndighet i Finland i vissa internationella ärenden som gäller underhållsbidrag, lag om tillämpning av rådets förordning om underhållsskyldighet och vissa lagar som har samband med dessa**

### *Ärende*

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om centralmyndighet i Finland i vissa internationella ärenden som gäller underhållsbidrag, lag om tillämpning av rådets förordning om underhållsskyldighet och vissa lagar som har samband med dessa (RP 144/2010 rd).

### *Beredning i utskott*

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 17/2010 rd).

### *Beslut*

Riksdagen har antagit följande lagar:

## Lag

**om centralmyndighet i Finland i vissa internationella ärenden som gäller underhållsbidrag**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

### 1 §

#### *Lagens tillämpningsområde*

I denna lag föreskrivs om centralmyndigheten i Finland i internationella ärenden om underhållsbidrag och om centralmyndighetens rätt att få uppgifter och annan handräckning av andra myndigheter i sådana ärenden.

I denna lag föreskrivs också om rätt till rätts hjälp i vissa internationella ärenden som gäller underhållsbidrag.

### 2 §

#### *Centralmyndighet i Finland*

Justitieministeriet är

1) den centralmyndighet som avses i artikel 49 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet,

2) det förmedlande och mottagande organ som avses i konventionen om indrivning av underhållsbidrag i utlandet (FördrS 37/1962),

3) den centralmyndighet som avses i artikel 3 i den mellan Finlands regering och Amerikas förenta staters regering ingångna överenskommelsen om verkställighet av underhållsskyldighet (FördrS 74/2007).

Justitieministeriet är förmedlande och mottagande organ också när ömsesidighet iakttas vid internationell indrivning av underhållsbidrag.

Justitieministeriet kan enligt egen prövning vara förmedlande och mottagande organ eller tillhandahålla annan hjälp för indrivning eller fastställelse av underhållsbidrag även i andra fall än de som avses i 1 och 2 mom.

### 3 §

#### *Centralmyndighetens rätt till handräckning*

Trots sekretessbestämmelserna har justitieministeriet vid skötseln av de uppgifter som avses i 2 § rätt att få uppgifter och annan handräckning

1) av statliga och kommunala socialvårdsmyndigheter för att utreda en persons förhållanden och möjligheterna till en uppgörelse i godo,

2) av polismyndigheterna för att lokalisera en person,

3) vid skötseln av en centralmyndighetsuppgift som gäller indrivning av underhållsbidrag av statliga och kommunala socialvårdsmyndigheter och av skattemyndigheterna för att utreda en persons inkomster och förmögenhet samt för att identifiera personens arbetsgivare eller den som utbetalar personens pension.

### 4 §

#### *Rättshjälp och befrielse från verkställighetskostnader*

Om justitieministeriet eller en av justitieministeriet bemyndigad person företräder en sökande i domstol eller hos någon annan myndighet i Finland i en uppgift enligt 2 §, får sökanden kostnadsfri rättshjälp oberoende av vad som annars föreskrivs om förutsättningarna för rättshjälp

1) i ett ärende som gäller fastställelse av att ett beslut om underhållsbidrag som har fattats i

en främmande stat erkänns eller kan verkställas här,

2) i ett ärende som gäller fastställande av faderskap,

3) i ett ärende genom vilket en förälder kan förpliktas att betala underhållsbidrag till sitt barn,

4) i ett ärende som gäller ändring av det underhållsbidrag som fastställts för ett barn, om sökande är barnet eller barnets företrädare.

Vad som föreskrivs i 1 mom. 2—4 punkten tillämpas dock endast om barnet är yngre än 21 år när ärendet blir anhängigt.

Om justitieministeriet eller en av justitieministeriet bemyndigad person företräder en sökande vid verkställigheten av ett beslut om underhållsbidrag i en uppgift enligt 2 §, är sökanden befriad från verkställighetskostnaderna.

### 5 §

#### *Översättning av handlingar till främmande språk*

Om det enligt en internationell förpliktelse som är bindande för Finland behövs en översättning till främmande språk av en handling som hänför sig till en ansökan som ska sändas till en främmande stat i en uppgift enligt 2 §, svarar justitieministeriet för anskaffning av översättningen. Om Folkpensionsanstalten är sökande, svarar denna dock själv för anskaffning av översättningen.

### 6 §

#### *Lagens subsidiära natur*

Denna lag tillämpas endast om inte något annat följer av Finlands internationella förpliktelser.

### 7 §

#### *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ärenden som är anhängiga vid utrikesministeriet och som hör till centralmyndighetens upp-

gifter överförs till justitieministeriet när denna lag träder i kraft.

## Lag

### om tillämpning av rådets förordning om underhållsskyldighet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

#### 1 §

##### *Tillämpningsområde*

I denna lag ges kompletterande bestämmelser om hur rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, nedan *förordningen*, ska tillämpas i Finland.

#### 2 §

##### *Bemyndigande för Folkpensionsanstalten att driva in underhållsbidrag*

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om centralmyndighet i Finland i vissa internationella ärenden som gäller underhållsbidrag ( / ) ska Folkpensionsanstalten sköta indrivningen av underhållsbidrag, om Folkpensionsanstalten med stöd av 19 § i lagen om underhållsstöd (580/2008) har rätt att driva in underhållsbidrag.

Folkpensionsanstalten får vid skötseln av ett sådant ärende som avses i 1 mom. göra en framställan om särskilda åtgärder enligt artikel 53.1 i förordningen till centralmyndigheten i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

#### 3 §

##### *Domstol som fastställer erkännande av beslut och dess verkställbarhet*

En i artikel 27 i förordningen avsedd ansökan om verkställbarhetsförklaring av ett beslut om underhållsbidrag prövas i tingsrätten. I artikel 27.2 föreskrivs om vilken tingsrätt som är behörig i ärendet.

En i artikel 23.2 i förordningen avsedd ansökan om erkännande av ett beslut om underhållsbidrag prövas av den tingsrätt inom vars domkrets någon av parterna i beslutet är bosatt, eller om bostadsort saknas i Finland, av Helsingfors tingsrätt.

#### 4 §

##### *Förnyad prövning av beslut*

En i artikel 19 i förordningen avsedd begäran om förnyad prövning av ett beslut om underhållsbidrag som fattats i Finland prövas av den domstol som har fattat det lagakraftvunna beslutet, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 31 kap. 3—5 och 14 a § i rättegångsbalken.

#### 5 §

##### *Språket i handlingar*

Om ett sådant utdrag av ett domstolsbeslut som avses i artikel 20.1 b, artikel 28.1 b eller ar-

tikel 40.2 i förordningen har avfattats på något annat språk än finska, svenska eller engelska, ska en översättning av utdraget till finska, svenska eller engelska ges till den finska myndigheten.

En översättning av ett beslut som en finsk myndighet kräver med stöd av artikel 20.2, artikel 28.2 eller artikel 29.2 i förordningen kan förutom på finska och svenska också ges in på engelska.

6 §

*Intyg över att förutsättningarna för rättshjälp uppfylls*

Ett i artikel 47.3 i förordningen avsett intyg om att parten enligt finsk lag uppfyller förutsättningarna att få rättshjälp utfärdas av en rättshjälpsbyrå som avses i lagen om statliga rättshjälpsbyråer (258/2002).

7 §

*Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 20 .

## Lag

### om ändring av äktenskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i äktenskapslagen (234/1929) 50, 126 och 128 §, sådana de lyder, 50 § i lag 411/1987 samt 126 och 128 § i lag 1226/2001, som följer:

50 §

Makarna kan inbördes ingå avtal om underhållsbidrag som enligt 47 eller 48 § ska betalas till den andra maken. Avtalet ska ingås skriftligen samt för fastställelse föreläggas socialnämnden i den kommun där makarna eller den ena av dem är bosatt.

Om ingendera av makarna är bosatt i Finland, men en finsk domstol enligt artikel 3 eller 6 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet är behörig i ett ärende som gäller underhåll, kan socialnämnden fastställa det avtal som avses i 1 mom. om parterna i enlighet med artikel 7 i Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet har avtalat att finsk lag ska tillämpas på underhållsskyldigheten. Avtalet ska

föreläggas Helsingfors stads socialnämnd för fastställelse.

Innan avtalet fastställs ska socialnämnden pröva om avtalet kan anses skäligt med hänsyn till makens behov av underhåll, den andra makens betalningsförmåga och övriga omständigheter som inverkar på saken.

Ett avtal som socialnämnden har fastställt kan verkställas så som ett lagakraftvunnet beslut av domstol.

126 §

En finsk domstol kan pröva ett ärende som gäller äktenskapets personliga rättsverkningar, om svaranden är bosatt eller har hemvist i Finland.

En finsk domstol som är behörig i ett ärende som gäller äktenskapsskillnad kan i samband med detta ärende pröva ett ärende som gäller de

personliga rättsverkningarna av äktenskap och som behöver avgöras på grund av äktenskapskillnaden.

I fråga om behörighet i ärenden som gäller underhållsskyldighet tillämpas dock rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet.

#### 128 §

På äktenskapets personliga rättsverkningar tillämpas lagen i den stat där vardera maken har hemvist. Har makarna inte hemvist i samma stat,

tillämpas lagen i den stat där vardera maken under äktenskapet senast hade hemvist, om den ena av makarna fortfarande har hemvist där. I andra fall än de som avses ovan tillämpas lagen i den stat till vilken makarna med beaktande av alla omständigheter som inverkar på saken har närmaste anknytning.

I ett ärende som gäller rätten till underhåll tillämpas dock den stats lag som enligt Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet ska tillämpas på underhållsskyldighet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

## Lag

### om ändring av lagen om underhåll för barn

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om underhåll för barn (704/1975) 8 § 1 mom. och *fogas* till lagen en ny 8 a § som följer:

#### 3 kap.

#### Fastställelse av underhållsbidrag genom avtal

##### 8 §

Avtal om underhållsbidrag ska för fastställelse föreläggas socialnämnden i den kommun där barnet är bosatt eller, om barnet inte är bosatt i Finland, socialnämnden i den kommun där den underhållsskyldige är bosatt. Om ingendera av dem är bosatt i Finland, gäller om fastställelse av avtalet vad som föreskrivs i 8 a §.

##### 8 a §

Socialnämnden kan fastställa ett avtal om underhållsbidrag även om barnet eller den underhållsskyldige inte är bosatt i Finland, om en

finsk domstol är behörig i ärendet enligt artikel 3 eller 6 i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet och parterna har avtalat att finsk lag ska tillämpas på underhållsskyldigheten i enlighet med artikel 7 i Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet.

Det avtal som avses i 1 mom. ska föreläggas Helsingfors stads socialnämnd för fastställelse. Om avtalet uppgörs samtidigt som ett avtal om vårdnad om barn eller umgängesrätt, ska fastställelse av avtalet dock begäras hos socialnämnden i den kommun som är behörig att fastställa ett avtal om vårdnad om barn eller umgängesrätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

## Lag

### om ändring av 1 och 2 § i lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag (370/1983) 2 § och  
*fogas* till 1 § ett nytt 3 mom. som följer:

#### 1 §

Med avvikelse från 1 och 2 mom. ska rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet, primärt tillämpas på relationerna mellan stater som enligt artikel 1.2 i förordningen är medlemsstater.

#### 2 §

I Danmark, Island, Norge och Sverige givna beslut om underhållsbidrag gäller och kan verkställas trots bestämmelserna i denna lag i enlighet med den mellan Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige slutna konventionen angående indrivning av underhållsbidrag (FördrS 8/1963), om ingenting annat följer av andra stycket i artikel 69.3 i den förordning som nämns i 1 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

## Lag

### om upphävande av lagen angående vissa familjerättsliga förhållanden av internationell natur

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

#### 1 §

Genom denna lag upphävs lagen angående vissa familjerättsliga förhållanden av internationell natur (379/1929).

#### 2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 10 november 2010

---